

___ квітня 2025 року

**Обґрунтування
щодо прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до
постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у
сферах енергетики та комунальних послуг від 26.09.2023 № 1756»**

Законом України від 14.01.2025 № 4213-IX «Про внесення змін до деяких законів України у сферах енергетики і теплопостачання щодо удосконалення окремих положень, пов'язаних із веденням господарської діяльності та дією воєнного стану в Україні», який набрав чинності 09.02.2025, унесено, зокрема зміни до статей 14, 17, 20² Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), до статей 6 та 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» та до статей 4 та 59 Закону України «Про ринок природного газу», відповідно до яких уточнюються повноваження НКРЕКП. Так, відповідно до нових положень НКРЕКП розглядає справи щодо зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку, розробляє та затверджує порядок розслідування зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку та проводить розслідування зловживань та інших порушень на оптових енергетичних ринках у порядку, затвердженому Регулятором. Крім цього, уточнено визначення «зловживання на оптовому енергетичному ринку» та розмежовано правопорушення на ринку електричної енергії/природного газу, які є зловживанням на оптовому енергетичному ринку, та інші порушення, що не є зловживанням.

З метою приведення у відповідність до вимог законодавства Порядку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку, затвердженого постановою НКРЕКП від 26.09.2020 № 1756 (далі – Порядок розслідування), Департамент розслідувань зловживань на оптових енергетичних ринках та моніторингу звітності підготував проєкт рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 26.09.2023 № 1756» (далі – проєкт Постанови).

Проєктом Постанови передбачається:

вдосконалення окремих положень Порядку розслідування, що стосуються питань проведення розслідувань інших порушень на оптовому енергетичному ринку;

вдосконалення вимог щодо подання повідомлень про можливе
зл. ява інших порушень на оптовому енергетичному ринку;

НКРЕКП
№685-12.1.1/25 від 15.04.2025
КЕП: Плакида Н. О. 15.04.2025 08:54
3FAA9288358EC0030400000006283200DA94E200
Сертифікат дійсний з 02.04.2025 до 31.03.2027 10:31

уточнення розгляду повідомлення, наданого заявником(ами) щодо одного й того самого учасника оптового енергетичного ринку та того самого виду зловживання або іншого порушення на оптовому енергетичному ринку, щодо якого НКРЕКП розпочато попереднє дослідження або прийнято рішення про початок розслідування;

посилення повноваження Голови комісії з розслідування під час проведення розслідувань в частині розроблення плану розслідування зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку;

вдосконалення Повідомлення (заяви) про можливе зловживання та інші порушення на оптовому енергетичному ринку.

З метою дотримання вимог статті 15 Закону про НКРЕКП проєкт Постанови був оприлюднений на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsa-proyekt-postanovi-shcho-mae-oznaki-regulyator-akta-zmini-do-postanovi-nkrekp-vid-26-veresnya-2023-roku-1756>.

Відповідно до положень Закону про НКРЕКП та Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 червня 2017 року № 866, 10.04.2025 відбулись відкриті обговорення отриманих Регулятором від заінтересованих сторін зауважень та пропозицій до проєкту Постанови, за результатами яких проєкт постанови було доопрацьовано та складено протокол відкритого обговорення разом з таблицею узгоджених позицій до проєкту Постанови, який оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП.

З огляду на зазначене, пропонуємо прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 26.09.2023 № 1756».

Т. в. о. директора Департаменту

Наталія ПЛАКИДА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до постанови
Національної комісії, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг,
від 26 вересня 2023 року № 1756

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок електричної енергії» та «Про ринок природного газу», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 вересня 2023 року № 1756 «Про затвердження Порядку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку», що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

_____ № _____

ЗМІНИ

до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 вересня 2023 року № 1756 «Про затвердження Порядку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку»

1. Назву та пункт 1 постанови після слів «розслідування зловживань» доповнити словами «та інших порушень».

2. У Порядку розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку:

1) у главі 1:

пункт 1.3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Перелік інших правопорушень на оптовому енергетичному ринку, щодо яких проводиться розслідування, визначений пунктами 20 та 21 частини другої статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» й пунктами 17 та 18 частини другої статті 59 Закону України «Про ринок природного газу»;

пункт 1.4 викласти в такій редакції:

«1.4. НКРЕКП проводить розслідування за повідомленням заявників та за власною ініціативою за наявності підстав, передбачених цим Порядком, для забезпечення запобігання, виявлення та припинення зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку, встановлення всіх об'єктивних обставин, які сприяли вчиненню таких зловживань/порушень, у тому числі обтяжуючих та пом'якшуючих обставин, встановлення кола осіб, яким завдано шкоди (за наявності), та притягнення до відповідальності винних осіб відповідно до законодавства із дотриманням принципів, визначених Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Щодо учасника оптового енергетичного ринку не може бути повторно розпочате розслідування щодо одного й того самого об'єкта розслідування за той самий період розслідування, якщо є рішення Регулятора за результатами розслідування відповідного зловживання або іншого порушення стосовно того самого об'єкта розслідування за той самий період.»;

абзац другий пункту 1.9 доповнити новим реченням такого змісту: «Строк подання документів за запитом НКРЕКП має становити не менше 10 робочих днів з дня отримання такого запиту.»;

2) у главі 2:

у пункті 2.1:

абзац шостий замінити двома новими абзацами шостим та сьомим такого змісту:

«Особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, подають повідомлення до НКРЕКП через захищений цифровий канал для обміну даними разом з наданням на офіційну електронну адресу НКРЕКП супровідного листа про подання такого повідомлення. Доступ до захищеного цифрового каналу для обміну даними особи, які професійно організовують операції з оптовими енергетичними продуктами, отримують після надання до НКРЕКП інформації за формою, що є додатком 2 до цього Порядку.

Повідомлення та додані до нього матеріали, які надаються заявниками до НКРЕКП в електронній формі (крім Ради органів регулювання Енергетичного Співтовариства, Секретаріату Енергетичного Співтовариства, національних регуляторів у сфері енергетики інших держав – Договірних сторін Енергетичного Співтовариства або національних регуляторних органів країн Європейського союзу, Агентства з питань співробітництва енергетичних регуляторів) подаються з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженої особи суб'єкта господарювання та/або кваліфікованої електронної печатки суб'єкта господарювання з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги».»;

абзац четвертий пункту 2.2 виключити;

абзац другий пункту 2.5 викласти в такій редакції:

«повідомлення, надане з порушенням пунктів 2.1 – 2.4 цієї глави»;

пункт 2.6 викласти в такій редакції:

«2.6. Про прийняття повідомлення до розгляду або залишення його без розгляду НКРЕКП інформує заявника, окрім випадків, коли його особа залишилася знеособленою (анонімною), протягом 30 календарних днів з дня отримання такого повідомлення.

У разі прийняття НКРЕКП до розгляду повідомлення, наданого заявником(ами) щодо одного й того самого учасника оптового енергетичного ринку та того самого виду зловживання або іншого порушення на оптовому енергетичному ринку, щодо якого НКРЕКП розпочато попереднє дослідження або прийнято рішення про початок розслідування відповідно до глав 3 та 4 цього Порядку, таке повідомлення долучається до матеріалів розслідування та використовується під час його проведення.»;

3) пункт 4.1 глави 4 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Інформація про учасника оптового енергетичного ринку, що зазначається в проекті рішення про початок розслідування, або про відмову від проведення розслідування, є конфіденційною та повинна бути знеособлена.»;

4) пункт 5.3 глави 5 після підпункту 1 доповнити новим підпунктом 2 такого змісту:

«2) розробляє та подає на затвердження керівника СП НКРЕКП план розслідування зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку.».

У зв'язку з цим підпункти 2 – 6 вважати відповідно підпунктами 3 – 7;

5) абзац перший пункту 10.1 глави 10 викласти в такій редакції:

«10.1. НКРЕКП за формою, що є додатком 4 до цього Порядку, повідомляє:»;

6) у додатку 1:

у рядку 6:

графу «Форма» доповнити знаком та словами «/інше порушення»;

графу «Примітки» доповнити знаком та словами «, інше порушення на оптовому енергетичному ринку»;

у рядку 8:

графу «Форма» доповнити знаком та словами «/інше порушення»;

графу «Примітки» викласти в такій редакції:

«Зазначається вид зловживання або інше порушення:

порушення встановлених заборон щодо використання інсайдерської інформації;

маніпулювання та/або спроба маніпулювання на оптовому енергетичному ринку;

неоприлюднення інсайдерської інформації;

оприлюднення інсайдерської інформації з порушенням встановлених вимог;

здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку»;

графу «Примітки» рядка 9 після слова «зловживання» доповнити словами «та інші порушення»;

графу «Примітки» рядка 10 викласти в такій редакції:

«Зазначається вид оптового енергетичного продукту:

договори купівлі-продажу електричної енергії або природного газу з місцем поставки (виконання) в Україні;

деривативні контракти, базовим активом яких є електрична енергія або природний газ, укладені в Україні або з місцем поставки (виконання) в Україні;

договори про передачу електричної енергії або транспортування природного газу в Україні, доступ до пропускної спроможності/розподілу потужності до/з України;

деривативні контракти щодо передачі електричної енергії або транспортування природного газу в Україні, доступу до пропускної спроможності/розподілу потужності до/з України;

договори про постачання електричної енергії або природного газу з дозволеною потужністю споживання за договором з оператором системи розподілу/передачі або з номінальною потужністю споживання за договором з оператором газорозподільної/газотранспортної системи, що дозволяє споживати 600 ГВт·год на рік та більше при максимальній виробничій потужності споживання об'єкта споживача (цілодобове споживання протягом року)»;

графу «Примітки» рядка 11 доповнити словами «та інших порушень на оптовому енергетичному ринку»;

у рядку 12:

графу «Форма» доповнити знаком та словами «/іншого порушення»;

графу «Примітка» доповнити знаком та словами «, інше порушення на оптовому енергетичному ринку»;

у рядку 13:

графу «Форма» доповнити знаком та словами «/інше порушення»;

графу «Примітки» викласти в такій редакції:

«Зазначається назва учасника оптового енергетичного ринку, що здійснив зловживання або інше порушення, що не є зловживанням, код учасника оптового енергетичного ринку;

та/або зазначається назва компанії у разі здійснення операцій з оптовими енергетичними продуктами без реєстрації учасника оптового енергетичного ринку;

та/або зазначається прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, що здійснила зловживання/порушення»;

у рядку 14:

графу «Форма» доповнити знаком та словами «/іншого порушення»;

графу «Примітки» викласти в такій редакції:

«Детально зазначається опис можливого зловживання або іншого порушення:

1. При маніпулюванні та/або спробі маніпулювання ринком описується (операція(і), заявка(и), поведінка(и)) детальний вид маніпулювання/спроба маніпулювання відповідно до частин другої, третьої статті 11² Закону України «Про ринок електричної енергії» та частин другої, третьої статті 57² Закону України «Про ринок природного газу».

Разом з цим зазначається опис заявки/операцій/поведінки:

залучений оптовий(і) продукт(и), сегмент оптового енергетичного ринку, місце поставки продукту(ів), дата поставки продукту (початок і кінець, мітки часу замовлень/операцій, період часу, коли відбулося потенційне маніпулювання

та/або спроба маніпулювання ринком), тип навантаження, ідентифікатори контрактів, ідентифікатори операцій, інші деталі операцій/заявок (тільки для особи, яка професійно організовує операції з оптовими енергетичними продуктами).

2. При порушенні заборон щодо поводження з інсайдерською інформацією зазначається вид іншого порушення на оптовому енергетичному ринку відповідно до статті 57¹ Закону України «Про ринок природного газу» та статті 11¹ Закону України «Про ринок електричної енергії» зазначається:

дата використання/розголошення інсайдерської інформації або можливої інсайдерської інформації;

зміст використаної/розголошеної інсайдерської інформації (дата та час початку, дата та час закінчення події, об'єкт чи установка, що зазнали впливу, назва учасника оптового енергетичного ринку);

прізвище, ім'я, по батькові особи, яка володіла інсайдерською інформацією та щодо якої було встановлено заборону щодо поводження з нею (зазначається у разі порушення вимог частин другої та третьої статті 57¹ Закону України «Про ринок природного газу» та статті 11¹ Закону України «Про ринок електричної енергії»).

3. При неоприлюдненні/оприлюдненні інсайдерської інформації з порушенням встановлених вимог описується зміст інсайдерської інформації (зокрема дата та час початку/закінчення події; об'єкт чи установка, що зазнали впливу; назва учасника оптового енергетичного ринку, якому належать відповідні об'єкти чи установки або який відповідає за їхню операційну діяльність та/або експлуатацію).

4. При здійсненні операцій відповідно до оптових енергетичних продуктів без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку зазначаються угоди, які були укладені з купівлі-продажу або подані пропозиції (заявки) на купівлю-продаж відповідно до оптового енергетичного продукту на оптовому енергетичному ринку.»;

графу «Примітки» рядка 16 після слова «зловживання» доповнити словами «або інше порушення»;

графу «Форма» рядка 18 доповнити знаком та словами «/інше порушення»;

доповнити новою приміткою такого змісту:

«**Під час дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, та протягом одного місяця з дня його припинення чи скасування Повідомлення (заява) про можливе зловживання та інші порушення на оптовому енергетичному ринку подається з урахуванням особливостей, визначених пунктом 7⁵ розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок природного газу» та пунктом 13⁵ розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії»;

7) у назві, тексті Порядку та додатках 1, 3 та 5 до Порядку слова «розслідування зловживань на оптовому енергетичному ринку» в усіх відмінках замінити словами «розслідування зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку» у відповідних відмінках, а слова «обмеження щодо поводження з інсайдерською інформацією» в усіх відмінках замінити словами «заборона щодо поводження з інсайдерською інформацією» у відповідних відмінках.

Т. в. о. директора Департаменту

Наталія ПЛАКИДА